

Suppression of manipulation in sports competitions under Council of Europe Convention No. 125

Primorac, Damir; Pilić, Marko

Source / Izvornik: **Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 2020, 57, 353 - 374**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

<https://doi.org/10.31141/zrpf.2020.57.136.353>

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:227:737233>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-06**

SVEUČILIŠTE
U
SPLITU

SVEUČILIŠNI
ODJEL ZA
FORENZIČNE
ZNANOSTI

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department for Forensic Sciences](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Dr. sc. Damir Primorac¹
Sveučilišni odjel za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu,
Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru
Marko Pilić, mag. forens.²
Sveučilišni odjel za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu

SUZBIJANJE MANIPULACIJE SPORTSKIM NATJECANJIMA PREMA KONVENCIJI VIJEĆA EUROPE CETS BROJ 215

UDK: 796/799:343
DOI: 10.31141/zrpf.2020.57.136.353
Pregledni znanstveni rad
Primljeno: 15. prosinca 2019.

U novije je vrijeme pojava manipulacija sportskim natjecanjima evidentna što svjedoči i niz istraživanja i studija, ali i slučajeva koji su javno poznati. Iako manipulacija sportskim natjecanjima seže daleko u povijest, sukladno novim okolnostima i pojavnostima neželjenih utjecaja na sportska natjecanja, Vijeće Europe, kao i druge važne međunarodne organizacije donijeli su niz važnih pravnih akata za suzbijanje manipulacija sportskim natjecanjima, a najrecentnija je Konvencija Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima CETS br. 215 koja je stupila na snagu 1. rujna 2019. godine. Identifikacija problema svakako leži i u njegovu definiranju, a riječ je o postupku u kojem se jedna osoba ili ekipa natječe protiv druge, te utječe namjerno ili neprirodno na promjenu rezultata, u svrhu postizanja neprimjerene prednosti za sebe ili neke druge dionike što predstavlja suštinu Konvencije Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima. Komercijalizacija sporta i opširno medijsko izvještavanje doveli su do porasta financijskih uloga u postizanju određenih sportskih rezultata što je utjecalo i na povećano počinjenje protupravnih djela ove vrste, vidljivo i iz izvješća Interpolove radne skupine za borbu protiv namještanja utakmica. U tom kontekstu, tekst ove Konvencije zajedno s nizom preporuka, kao što su vodič KCOOS-a o razumijevanju i borbi protiv manipulacija, FIFA-ine posebne preporuke iz 2014. godine, djelovanje Interpolove radne skupine za sprečavanje manipulacija sportskim natjecanjima (IMFTF) i sl., svakako je značajan korak naprijed u maksimiziranju sprečavanja manipulacija sportskim natjecanjima.

Ključne riječi: *CETS br. 215, suzbijanje manipulacija sportskim natjecanjima, preporuke, Interpol*

¹ Izvanredni profesor, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru, odvjetnik, damir.primorac@primorac-partners.com.

² Sveučilišni odjel za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu, doktorand na Poslijediplomskom doktorskom studiju Međunarodni odnosi Sveučilišta u Zadru i Libertas međunarodnog sveučilišta u Zagrebu, mpilic@unist.hr.

1. UVOD

Sport vuče korijene iz antičkih vremena, a stari Grci smatraju se prvim predvodnicima organiziranog sporta.³ U doba antičke Grčke organizirane su i prve Olimpijske igre, točnije 776. godine prije Krista. Tadašnja Olimpijada sastojala se od svega nekoliko disciplina, odnosno stadionske utrke od 190 metara, hrvanja, bacanja diska, utrke s kočijama.⁴ Dugi niz godina Grčka je bila i jedina država u kojoj su se održavale Olimpijske igre sve do kraja 19. stoljeća.⁵ Danas se Olimpijske igre sastoje od 26 sportova i pobjednicima predstavljaju vrhovno priznanje za sportske uspjehe. Međutim, sport današnjice uvelike se razvio i osnovane su brojne nacionalne organizacije kao krovne institucije nadzora i kontrole određenog sporta. Zbog unosnog poslovnog okruženja i ostalih mogućnosti koje sport pruža za direktne i indirektno dionike, potencijalne manipulacije sportskim natjecanjima su, nažalost, utkane u samu pojavnost sporta već skoro dva tisućljeća.⁶ Posljednjih godina pokazalo se kako sport i sportska natjecanja nisu imuni na skandale i korupciju što baca ljagu na dionike, ali i na sport općenito.⁷ Korupcija, reketarenja, pranje novca, prijevare i organizirani kriminalitet stalna su sjena nad najunosnijim sportskim natjecanjima. Boljtku sporta ne pridonose ni kladioničarski krugovi i organizacije koji se lukrativnim sponzorskim ugovorima infiltriraju u klubove i natjecanja i čiji je loš utjecaj nesporan.⁸ U posljednjih je dvadeset godina pojava manipulacija sportskim natjecanjima evidentna što svjedoči i niz istraživanja i studija, ali i slučajeva koji su javno poznati.

Sukladno novim okolnostima i pojavnostima neželjenih utjecaja na sportska natjecanja, Vijeće Europe, kao i druge važne međunarodne organizacije donijeli su niz odluka, konvencija, preporuka i protokola za suzbijanje manipulacija sportskim natjecanjima, a posljednja koja je stupila na snagu jest Konvencija Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima (dalje u tekstu: Konvencija).⁹ Donošenju Konvencije prethodio je niz dokumenata u svrhu suzbijanja manipulacija sportskim natjecanjima. To su, između ostalih, Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta,¹⁰ Konvencija Ujedinjenih naroda

³ Crowther, Nigel B., *Sport in Ancient Times*, 2007., str. 22.

⁴ Više o tome na: <https://www.thoughtco.com/history-of-sports-1992447> (pristupljeno 10. X. 2019.).

⁵ Crego, R., *Sports and Games of the 18th and 19th Centuries*, 2003., str. 34.

⁶ Andreff, W., „Different Types of Manipulation in Sport“, *The Palgrave Handbook on the Economics of Manipulation in Professional Sports*, Palgrave Macmillan, 2017., str. 3.

⁷ Pajčić, M., Sokanović, L., „Manipulacija rezultatima sportskih natjecanja – kaznenopravna odgovornost za kazneno djelo prijevare“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 48, 4/2011, str. 858.

⁸ Anderson, M. P., Blackshaw, S. I., Siekmann, C. R., R., Soek, J., *Sports Betting: Law and Policy*, T. M. C. Asser Press, 2012., str. 14-26.

⁹ Konvencija Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima (*engl. Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions*). Konvencija je otvorena za potpisivanje 18. rujna 2014., a stupila je na snagu 1. rujna 2019.

¹⁰ Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 14/02).

protiv korupcije,¹¹ (Europska) Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,¹² Europska konvencija o nasilju i nedoličnom ponašanju gledatelja na sportskim priredbama, posebice na nogometnim utakmicama (CETS br. 120),¹³ koju je naslijedila Konvencija Vijeća Europe o integriranom pristupu sigurnosti, zaštiti i uslugama na nogometnim utakmicama i drugim sportskim priredbama (CETS br. 218),¹⁴ Antidoping konvencija (CETS br. 135),¹⁵ Kaznenopravna konvencija o korupciji (CETS. br. 173)¹⁶ te Konvencija o pranju, pretraživanju i oduzimanju dobiti stečene kaznenim djelima (CETS br. 141).¹⁷ Pored navedenih, važnu ulogu u donošenju Konvencije ima i radni dokument Europske komisije iz 1998. godine o organizaciji sporta u Europi.¹⁸ Premda tada nije bilo govora o manipulacijama kakve danas postoje na području sporta, ovaj je dokument važan jer pruža spoznaje o temeljnim značajkama sporta koji je dio europskog identiteta. Europska komisija utvrdila je da sport obavlja pet funkcija: obrazovnu, javnozdravstvenu, socijalnu, kulturnu i rekreacijsku. U gospodarskom pogledu sport je područje koje se brzo razvija i čini 3 posto svjetske trgovine i jedan je od sektora koji najvjerojatnije stvara nova radna mjesta. Posljednjih godina sport se u Europi brzo razvijao. Sve veći gospodarski i komercijalni rast sporta stvorio je stvarnu promjenu u pogledu raznih oblika protupravnih ponašanja na sportskim natjecanjima. To je rezultiralo ubrzanim institucionalnim djelovanjem donošenjem gore navedenih dokumenata. Cilj je ovoga rada, prateći aktualna događanja na području sportskog prava, analizirati posljednji takav dokument, utvrditi temeljne postavke na kojima počiva i iznijeti preporuke koje bi se mogle upotrijebiti u borbi protiv manipulacija sportskim natjecanjima. Osim toga, radom će se navesti i najnoviji primjeri manipulativnih ponašanja, kao i reakcije Interpola i policijskih tijela u odnosu na njih.

¹¹ Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 2/05).

¹² (Europska) Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10).

¹³ Europska konvencija o nasilju i nedoličnom ponašanju gledatelja na sportskim priredbama, posebice na nogometnim utakmicama (engl. *European Convention on Spectator Violence and Misbehaviour at Sports Events and in particular at Football Matches*), donesena u Strasbourgu 19. kolovoza 1985. godine, a stupila na snagu 1. studenoga 1985. godine.

¹⁴ Konvencija Vijeća Europe o integriranom pristupu sigurnosti, zaštiti i uslugama na nogometnim utakmicama i drugim sportskim priredbama (engl. *Convention on an Integrated Safety, Security, and Service Approach at Football Matches and Other Sports Events*) koja je otvorena za potpisivanje od 3. srpnja 2016. godine u Saint-Denisu, a stupila na snagu 1. studenoga 2017. godine. Vidjeti više: Primorac, D., Pilić, M., „Sigurnost i zaštita na nogometnim utakmicama i ostalim sportskim priredbama prema rješenjima Konvencije Vijeća Europe CETS. br. 218“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 56, 2/2019, str. 401.- 419

¹⁵ Europska konvencija protiv dopinga u sportu (engl. *Anti-Doping Convention*), dostupna na <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007b0e0>.

¹⁶ Kaznenopravna konvencija o korupciji (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 11/00).

¹⁷ Konvencija o pranju, traženju, zapljeni i konfiskaciji prihoda stečenih kriminalom (engl. *Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime* CETS br. 141), dostupna na <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/141>.

¹⁸ Engl. *The European model of sport*, dostupan na https://www.bso.or.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU_European_Model_Sport.pdf (pristupljeno 11. X. 2019.).

2. KONVENCIJA O MANIPULACIJAMA SPORTSKIM NATJECANJIMA

2.1. EKSPLANATORNO IZVJEŠĆE

U Eksplanatornom izvješću,¹⁹ koje je prethodilo donošenju Konvencije, identificiraju se temeljni problemi koji su predmet ovog istraživanja. Ono upućuje na pojavnost manipulacija sportskim natjecanjima, što se odnosi kako na utakmicu gdje se jedna osoba ili ekipa natječe protiv druge, tako i na svaku drugu namjernu ili neprirodnu promjenu rezultata, u svrhu postizanja neprimjerene prednosti za sebe ili neke druge dionike. Brojni dokazi o manipulaciji sportskim natjecanjima s vremenom su poprimali sve veće razmjere, a posebno početkom ovog tisućljeća. Komercijalizacija sporta i opširno medijsko izvještavanje doveli su do porasta financijskih uloga u postizanju određenih sportskih rezultata²⁰ što utječe na razvoj novih aktivnosti. Takve aktivnosti mogu biti i zakonite i nezakonite. Međutim, zbog ograničenog rizika otkrivanja, nijedan oblik sporta nije imun na različite manipulacije natjecanjima, odnosno na koruptivne radnje raznih dionika sportskih događaja, direktnih ili indirektnih. Iako je vidljiv značajan napor sportskih organizacija u cilju promicanja dobrog upravljanja sportom, pojavnost protupravnih i nepoštenih djelovanja ne može se u potpunosti iskorijeniti. Također, tržište sportskog klađenja etabliralo je novu stvarnost; svatko može imati osobni financijski interes za rezultat bilo kojeg sportskog natjecanja što je posebno vidljivo zahvaljujući tehnološkim i tehničkim dostignućima. Važno je napomenuti kako su razvoju manipulacija sportskim natjecanjima značajno pridonijela dva razloga – širenje različitih vrsta klađenja i to bez kvalitetnog nadzora odgovornih državnih tijela i razvoj ilegalnog tržišta koje kupcima pruža veliku mogućnost za isplatu, a privuklo je kriminalne skupine, zainteresirane za manipuliranje sportskim natjecanjima na kojima se stavljaju oklade kako bi se iskoristile privilegirane informacije.

U Eksplanatornom izvješću ističe se da manipulacija sportskim natjecanjima predstavlja izazov vladavini prava te prijetnju budućnosti sporta kao društvene, kulturne, ekonomske i političke pojavnosti dovodeći tako u pitanje integritet i vrijednosti sporta. Osim toga, navodi se da se manipuliranjem sportskim natjecanjima ugrožavaju sportska etika i nepovredivost sporta čime se dovodi u pitanje interes javnosti za sport i spremnost javnih i privatnih sponzora da ga financiraju. Svi navedeni razlozi ukazali su na nužnost i važnost donošenja Konvencije s ciljem suzbijanja takvih protupravnih ponašanja na području sporta.²¹

¹⁹ Engl. *Explanatory Report to the Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions*, Magglingen, 18. IX. 2014.

²⁰ Boniface, P., Lacarrière, S., Verschuuren, P., *Sports betting and corruption: how to preserve the integrity of sport*, IRIS, 2012.

²¹ Točka 6. Eksplanatornog izvješća.

2.2. PRETHODNI DOGAĐAJI

Skandal u nekoliko europskih država koji uključuju nezakonito sportsko klađenje i manipuliranje rezultatima, ozbiljno su oštetili sliku sporta u određenim zemljama, pa tako i u Europi. Namještanje utakmica doista je globalni fenomen, o čemu svjedoče brojni primjeri. To su brazilski skandal oko namještanja utakmica 2005.,²² skandal kriketa Južne Afrike Hanse Cronje 2000.,²³ skandal sumo-natjecanja u Japanu 2011.²⁴ i nogometni skandal „Calcioscommesse“ iz 2011. (financirani iz Singapura, dionici koruptivne skupine djelovali su u Italiji, oklade su bile plasirane po cijeloj Aziji, a financijska se zarada prala kroz Panamu).²⁵ Zloglasni skandal s namještanjem utakmica u Bochumu (2009. – 2011.) u nogometu doveo je do toga da policijski istražni tim osumnjiči 323 utakmice, od čega 75 u Turskoj, 69 u Njemačkoj i 40 u Švicarskoj, uključujući plaćanje sudaca, igrača i trenera u iznosu od 12 milijuna eura; kretanja računa zabilježena su u Rusiji, Maleziji i Kini, kao i u nekoliko europskih zemalja.²⁶ Ne samo da se namještanje utakmica proširilo na mnoge sportove na različitim razinama u raznim dijelovima svijeta, već su se pojavili dokazi o njegovim vezama s organiziranim kriminalitetom. Interpolova operacija *Soga VI* jest istraga i provedbeni program protiv nezakonitih nogometnih aktivnosti povezanih s kladioničarskim organizacijama u Aziji, koje su od 2013. godine dovele do 2360 racija i zatvaranja kladionica koje su rješavale ilegalne oklade vrijednosti veće od 2 milijarde dolara i oduzimanje više od 27 milijuna dolara.²⁷ Kao odgovor na porast broja namještanja utakmica Interpol sada ima posvećeno područje kriminaliteta „Integritet u sportu“, koje uključuje istrage u više od 60 zemalja. U rujnu 2014. godine objavljeno je da su istrage Interpola / FIFA-e otkrile „naglo povećanje izvještaja o navodnom namještanju utakmica“ diljem svijeta kojim upravljaju profesionalni kriminalci, iskorištavajući tržišta klađenja, bilo da su zakonite ili nezakonite.²⁸

Već 2008. godine 11. konferencija ministara sporta Vijeća Europe u Ateni zaključila je preporuku o etici u sportu koja je uključivala pitanje namještanja utakmica, korupcije i ilegalnih klađenja, a to je na 18. neformalnoj konferenciji ministara Vijeća Europe nadležnih za sport, u Bakuu 22. rujna 2010. godine,

²² Rumsby, B., *Football match-fixing: countries where recent scandals have been uncovered 2013*, <http://www.telegraph.co.uk/sport/football/international/10482213/Football-match-fixing-countries-where-recent-scandals-have-been-uncovered.html> (pristupljeno 12. XI. 2019.).

²³ Serby, T., „Gambling related match-fixing: a terminal threat to the integrity of sport?“, *Int Sports Law J* 12, 2012., str. 7-12.

²⁴ Husting, A. et. al., „Match-fixing in sport: a mapping of criminal law provisions in EU 27“, *Study for the European Commission*, 2012., str. 11.

²⁵ Veuthey, A., „Match-fixing and governance in cricket and football: what is the fix?“, *Int Sports Law J* 14, 2014., str. 82-114.

²⁶ Husting, et. al, *op. cit.*, str. 12.

²⁷ Vidjeti www.interpol.int/Crime-areas/Integrity-in-Sport/Integrity-in-sport/Overview (pristupljeno 15. XI. 2019.).

²⁸ Više o tome na: <https://www.interpol.int/fr/Actualites-et-evenements/Actualites/2016/More-than-4-100-arrests-in-INTERPOL-led-operation-targeting-Asian-illegal-gambling-networks> (pristupljeno 15. XI. 2019.).

dovelo do usvajanja Preporuke Vijeća Europe o promicanju integriteta sporta s ciljem borbe protiv manipulacije rezultata (namještanje utakmica).²⁹ Preporuka je tražila od vlada da preispitaju svoje postojeće zakonodavstvo kako bi osigurale odgovarajuće sankcije za namještanje utakmica, te da rade s upravljačkim tijelima sporta i sportskim organizacijama kako bi razmjenjivale informacije, a ako je potrebno, i progonile namještanje utakmica. Preporuka je također pozvala EPAS³⁰ (engl. *Enlarged Partial Agreement on Sport*) da provede studiju izvedivosti moguće međunarodne konvencije o namještanju utakmica. Ova studija predstavljena je na 12. konferenciji ministara Vijeća Europe nadležnih za sport (Beograd, 15. ožujka 2012. godine), posebno u pogledu izrade novog međunarodnog pravnog instrumenta protiv manipulacije rezultatima sportskih natjecanja.

U dohledno vrijeme, nakon završetka različitih faza zakonodavnog postupka Vijeća Europe koji su uključivali konzultacije s nekoliko ključnih dionika, došlo je do donošenja Konvencije koju je 18. rujna 2014. godine potpisalo prvih pet država članica (uključujući Rusiju i Njemačku, kao i šest drugih država članica Europske unije (dalje u tekstu: EU) – Bugarsku, Dansku, Finsku, Grčku, Litvu i Nizozemsku.

Ova Konvencija prvi je međunarodni dokument koji definira pojam manipulacija sportskim natjecanjima.³¹ Postojeće konvencije poput Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije ne odnose se na slučajeve koji uključuju manipuliranje sportskim natjecanjima.

2.3. SADRŽAJ KONVENCIJE CETS br. 215

Fair-play, integritet i sportske vrijednosti, kao osnove identiteta sporta, gube se manipulacijama sportskim natjecanjima, najvećoj prijetnji za moderni sport, bilo da je riječ o manjku interesa javnosti ili sponzora za financiranje sportskih klubova. Organizirani kriminalitet i mreže takvih djelovanja i postupaka najčešće su upleteni u namještanje rezultata na međunarodnoj razini te predstavljaju prioritet u djelovanju tijela javnih vlasti, sportski pokret i odgovorna državna tijela s ciljem sprečavanja takvih protupravnih djela. U vidu rješavanja ove problematike, Vijeće Europe je tijekom ljeta 2012. godine pozvalo stranke Europske kulturne konvencije³² da započnu pregovore u cilju donošenja Konvencije. Komisija je 13. studenoga 2012. godine donijela „prijedlog odluke Vijeća kojom se ovlašćuje Europska komisija da u ime EU sudjeluje u pregovorima o međunarodnoj konvenciji Vijeća Europe

²⁹ Recommendation CM/Rec(2011)10 of the Committee of Ministers to member states on promotion of the integrity of sport against manipulation of results, notably match-fixing.

³⁰ Enlarged Partial Agreement on Sport, dostupno na: <https://www.coe.int/en/web/sport/epas> (pristupljeno 16. XI. 2019.).

³¹ Prema Konvenciji, definicija manipulacije sportskim natjecanjima glasi: „Manipulacija sportskim natjecanjima znači namjeran dogovor, čin ili propust s ciljem nepropisne izmjene rezultata ili tijekom sportskog natjecanja kako bi se djelomično ili u cijelosti dokinula nepredvidljiva priroda navedenog sportskog natjecanja s ciljem dobivanja neprimjerene prednosti za sebe ili za druge“.

³² Europska kulturna konvencija (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 1/99).

za suzbijanje manipulacije rezultatima sportskih natjecanja”.³³ Vijeće je 10. lipnja 2013. godine donijelo odluku o pitanjima koja se odnose na klađenje i sport.³⁴ Druga odluka koju je Vijeće donijelo 23. rujna 2013. godine odnosi se na pitanja u vezi sa suradnjom u kaznenim stvarima i policijskom suradnjom.³⁵

Komisija je, u skladu s odgovarajućim odlukama Vijeća, sudjelovala u pregovorima koji su završili 9. srpnja 2014. godine, kada su zamjenici ministara prihvatili Konvenciju. Nakon toga, Konvencija je poslana na potpisivanje 18. rujna 2014. godine na ministarsku konferenciju Vijeća Europe na kojoj su sudjelovali ministri koji imaju sport u svojim resorima. Prema njezinu članku 32. stavku 1. Konvencija je otvorena za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe, ostalim državama strankama Europske kulturne konvencije, EU-u i državama nečlanicama koje su sudjelovale u njezinoj izradi ili koje imaju status promatrača u Vijeću Europe. Od tada je više stranaka potpisalo Konvenciju, uključujući neke države članice EU-a.³⁶

S obzirom na međunarodnu dimenziju namještanja rezultata na sportskim natjecanjima, Konvencija je otvorena i za treće zemlje. Taj je aspekt od ključne važnosti jer se globalna suradnja, posebno sa zemljama u kojima je sportsko klađenje rašireno, poput zemalja jugoistočne Azije, smatra ključnim elementom u učinkovitoj borbi protiv međunarodnih mreža organiziranog kriminaliteta koje su umiješane u namještanje rezultata i djeluju na više kontinenata. Komisija smatra da Konvencija može biti učinkovit instrument u borbi protiv namještanja rezultata.

U ciljeve djelovanja Unije spada i „razvijanje europske dimenzije u sportu promicanjem pravednosti i otvorenosti na sportskim natjecanjima i suradnje među tijelima odgovornima za sport te zaštitom tjelesnog i moralnog integriteta sportaša i sportašica, osobito onih najmlađih“.³⁷ Djelovanjem na razini EU-a može se pomoći u rješavanju međunarodnih izazova - poput namještanja rezultata sportskih natjecanja - s kojima se susreće sport u Europi, i tu su potrebna pravovremena djelovanja i usklađena koordinacija.³⁸

Jedan od glavnih ciljeva Konvencije jest promicanje nacionalne i međunarodne suradnje. Konvencija u III. poglavlju sadrži niz odredbi koje za cilj imaju olakšavanje

³³ Prijedlog Odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima s obzirom na pitanja povezana s materijalnim kaznenim pravom i pravosudnom suradnjom u kaznenim stvarima, COM(2015) 86 final/2, dostupna na [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015PC0086R\(01\)&from=ES#footnote7](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015PC0086R(01)&from=ES#footnote7) (pristupljeno 29. XI. 2019.).

³⁴ Odluka Vijeća 2013/304/EU od 10. lipnja 2013. o ovlašćivanju Europske komisije da u ime EU-a sudjeluje u pregovorima o međunarodnoj konvenciji Vijeća Europe za suzbijanje manipuliranja sportskim rezultatima, osim o pitanjima koja se odnose na suradnju u kaznenim stvarima i policijsku suradnju, SLL 170, 22. VI. 2013., str. 62.

³⁵ *Ibid.*

³⁶ Vidjeti *infra*, str. 11-13.

³⁷ Čl. 165. st. 2. Ugovora o funkcioniranju EU (bivši čl. 149. Ugovora o Europskoj zajednici).

³⁸ Detalje vidjeti u Prijedlogu Odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima s obzirom na pitanja koja nisu povezana s materijalnim kaznenim pravom i pravosudnom suradnjom u kaznenim stvarima, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2017:0387:FIN:HR:PDF>, str. 1-2. (pristupljeno 2. XII. 2019.).

razmjene informacija među svim uključenim strankama Konvencije, kao i ostalim zainteresiranim stranama (države promatračice). Borba protiv namještanja rezultata zahtijeva blisku suradnju između svih sportskih dionika, vlada, priređivača sportskog kladenja, tijela za provedbu zakona i međunarodnih organizacija. Takav širok spektar zainteresiranih/uključenih strana sam po sebi predmnijeva izazove, a EU može pomoći u organiziranju i osiguravanju koordiniranog pristupa.

Borba protiv namještanja rezultata sportskih natjecanja u različitim je fazama u državama članicama. Zbog transnacionalne prirode namještanja rezultata vjerojatno će biti potrebna suradnja država članica s različitim stupnjevima iskustva, čime se stvara potreba za razmjenom dobre prakse i razvojem kompetencija. EU ima važnu ulogu u izgradnji kapaciteta, olakšavanju suradnje i, u konačnici, u pomoći provedbe Konvencije.

Cilj Konvencije jest povećati suradnju kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini između vlada, regulatornih tijela, operatera kladenja, sportskih tijela i tužitelja u borbi protiv namještanja utakmica. Namjera je Konvencije imati globalni doseg, a tijekom pregovora konzultirane su razne zemlje poput Novog Zelanda, Kanade, Japana i Maroka te se očekuje da će i one potpisati Konvenciju. Konvencija je podijeljena u devet poglavlja: svrha, načela i definicije, mjere prevencije i suradnje, razmjena informacija, kazneno materijalno pravo i suradnja u provedbi istog, kazneni postupak i nadležnosti, mjere međunarodne suradnje, sankcije i mjere, praćenje provedbe te pristupanje Konvenciji. Već navedeni cilj Konvencije dijelom je predstavljen i u I. poglavlju Konvencije, odnosno „*suzbijanje manipulacije sportskim natjecanjima radi zaštite integriteta sporta i sportske etike u skladu s načelom neovisnosti sporta*”. U tu svrhu, krajnji je cilj Konvencije „*zaštita integriteta sporta i sportske etike*”.³⁹ Konvencija potiče na međunarodnu suradnju i kreiranje elemenata potrebnih za praćenje protupravnih djela iz područja manipulacija sportskim natjecanjima. Samim time, možemo utvrditi kako su prevencija, otkrivanje i kažnjavanje počinitelja takvih djela suština ove Konvencije. U skladu s tim, mjere koje je potrebno donijeti različite su prirode i utječu na različita područja prava, a prevladava aspekt prevencije.⁴⁰

Konvencija djeluje u kontekstu materijalnog kaznenog prava, pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, zaštiti podataka, ali i u kontekstu uređenja aktivnosti kladenja,⁴¹ te je većina odredbi sadržana u II., III. i IV. poglavlju Konvencije,⁴² a poglavlje III. sadrži niz odredaba s ciljem olakšavanja razmjene informacija među zainteresiranim strankama.

³⁹ Čl. 1. Konvencije.

⁴⁰ Prevencija manipulacije sportskim događajima opisana je u poglavljima II. i III., kao i u člancima 27. i 28. Konvencije.

⁴¹ U pogledu članka 3. stavka 5. točke (a) i članka 11. posebno, definicija „nezakonitog sportskog kladenja” odnosi se na svaku nedopuštenu vrstu sportskog kladenja ili svakog organizatora sportskog kladenja koji se ne smije baviti tom djelatnošću na temelju primjenjivog zakonodavstva u nadležnosti stranke gdje se kladioničar nalazi.

⁴² Vidjeti i članke 27. i 28. Konvencije koji obuhvaćaju opće aspekte suradnje.

Pored nezakonitog, Konvencija definira i neregularno⁴³ i sumnjivo⁴⁴ sportsko kladenje. Ova široka definicija "ilegalnih sportskih kladenja" problematična je i već je bila predmet pritužbe Malte na Sud EU-a.⁴⁵ Zanimljiva je odredba Konvencije usmjerena na smanjenje korupcije sudaca: u skladu s člankom 7. stavkom 2. točkom (e) vlade trebaju osigurati da sportska tijela imenuju dužnosnike poput suca "u posljednjoj mogućoj fazi".

Konvencija u člancima 9. do 11. predviđa i predlaže mjere koje bi stranke mogle primijeniti u vlastita zakonodavstva po pitanju kladenja, odnosno sprečavanja manipulacije sportskim natjecanjima, a u vezi sa sportskim kladenjem. Predviđeno je da se prijedlozi mjera usvoje „po potrebi“ tj. u skladu s potrebama i već utemeljenim zakonodavnim okvirima svih zainteresiranih strana i stranki Konvencije. Ono što je važno naglasiti jest uspostavljanje obveze izvješćivanja, točnije člankom 10. stavkom 3. predviđa se da „svaka stranka donosi zakonodavne ili druge mjere koje su potrebne kako bi obvezala organizatore sportskog kladenja da bez odgode

⁴³ Čl. 3. st. 5. toč. b) Konvencije: „neregularno sportsko kladenje” znači svaka aktivnost sportskog kladenja koja nije u skladu s uobičajenim ili očekivanim pojavama na predmetnom tržištu, ili je povezana s kladenjem na sportsko natjecanje čiji tijek ima neuobičajene karakteristike“.

⁴⁴ Čl. 3. st. 5. toč. c) Konvencije: „sumnjivo sportsko kladenje” znači svaka aktivnost sportskog kladenja koja, prema pouzdanim i dosljednim dokazima, izgleda povezana s manipulacijom sportskim natjecanjem za koje se kladenje nudi“.

⁴⁵ Rani pokazatelj da međunarodna suradnja na Konvenciji neće biti laka jest prigovor Malte na temelju čl. 218. Ugovora o funkcioniranju Unije. Prema odredbama poglavlja II., operateru kladenja licenciranom npr. na Malti, moglo bi se zabraniti da posluje u drugoj državi EU-a, npr. Poljskoj, ako poljski zakon propiše neke od metoda kladenja koje su na Malti legalne; što predstavlja klasičnu prepreku unutarnjem tržištu Unije. U Poljskoj je kladenje legalno, ali je relativno visoko oporezivano; međutim, neobično za EU, online kladenje je nezakonito. U praksi se ne nameće blokiranje stranih web-stranica i mnogi Poljaci stoga zaobilaze ovo ograničenje online kladenja. S druge strane, na Malti su kladionice (uključujući internetske operatore) visoko cijenjene kao gospodarski subjekti, a regulacija i porez vrlo su lagani za kladionice kako bi potaknuli važan dio ekonomije za ovu, najmanju članicu EU-a. Prigovor Malte Sudu EU-a u tome je da je definicija „ilegalnih kladenja“ diskriminirajuća u skladu s čl. 18. Ugovora o funkcioniranju EU-a i nezakonita na temelju čl. 49 (sloboda poslovnog nastana) i čl. 56. (sloboda pružanja usluga) i očekuje se da će Malta tvrditi pred Sudom EU-a da iako prihvaća da je propis o ilegalnom kladenju u svrhu ostvarivanja opravdanog cilja javne politike (iskorjenjivanje namještanja utakmica), napad na kladenje koje je licencirano u jednoj državi EU-a, ali ne u drugoj, nije razmjerno sredstvo za postizanje cilja s obzirom na dokaze da je nelicencirano za razliku od licenciranog kockanja prvenstveno izvor namještanja utakmica. Maltežani nisu nerazumno tvrdili da Konvencija premašuje opseg nadležnosti Unije uvođenjem propisa o kladenju koji nisu riješeno pitanje u Uniji. Komunikacija Komisije iz 2012. „Prema sveobuhvatnom europskom okviru za kladenje na mreži“ odnosi se na presude Suda EU-a (posebno na temelju članka 56. Ugovora o funkcioniranju Unije) kojima države članice omogućuju da, na temelju ciljeva od javnog interesa, ograniče pružanje usluga za kladenje na mreži čak i gdje su regulirani u drugoj državi članici; ti ciljevi od javnog interesa uključuju sprečavanje kriminaliteta. Međutim, ta diskrecija nije neograničena i postoje okolnosti u kojima regulacija kladenja može predstavljati nerazmjerno ograničenje prava na unutarnjem tržištu. Složena i opsežna sudska praksa Suda EU-a, nedavno ponovljena u Pflgeru, jasno pokazuje da države članice imaju veliku diskreciju da reguliraju kladenje. Štoviše, Malta će tvrditi da su sve neprimjereno restriktivne odredbe koje tjeraju kockare na neregulirano tržište kontraproduktivne, jer je općepriznato da je upravo neregulirano tržište kladenja izvor najvećeg problema namještanja utakmica. Postoje dva moguća ishoda ovog parničnog postupka. Prije svega, ako Sud EU utvrdi da relevantna pravila iz Konvencije nisu kompatibilna s pravom EU-a o unutarnjem tržištu, ni EU ni države članice neće ga moći ratificirati. Drugo, ako Sud EU-a presudi da nema kršenja zakona o unutarnjem tržištu, vjerojatno će detaljno pokazati kako protumačiti relevantne odredbe Konvencije u svrhu osiguranja kompatibilnosti s pravom EU-a. U tom će slučaju mišljenje Suda Unije naravno informirati o načinu na koji se Konvencija provodi u državama članicama.

prijave neregularno ili sumnjivo klađenje regulatornom tijelu za klađenje". Ujedno, veća je sloboda dana strankama u kontekstu razmatranja najprikladnijih sredstava za borbu protiv svakog organiziranja nezakonitog sportskog klađenja vodeći se primjerom organiziranog nezakonitog klađenja kada je u Španjolskoj uhićeno 11 osoba, a organizacija se protezala od Rima do Malage. Time se stvara temelj (člankom 9., člankom 10. stavkom 1. i člankom 10. stavkom 3. Konvencije) za moguće usklađivanje prema članku 114. Ugovora o funkcioniranju EU-a,⁴⁶ u mjeri u kojoj organizator klađenja obavlja gospodarsku aktivnost.

Poglavlje IV. odnosi se na kazneno pravo i suradnju s obzirom na provedbu zakona (članci od 15. do 18.) te ne pretpostavlja obligatornu kaznenu kažnjivost postupaka manipulacije sportskim natjecanjima osim u slučaju kada takvi postupci uključuju koruptivne radnje, prisilu ili prijevare.⁴⁷ Članak 16. odnosi se na pranje novca što je na razini EU-a regulirano Okvirnom odlukom Vijeća o pranju novca, identifikaciji, praćenju, zamrzavanju, pljenidbi i oduzimanju imovine i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima 2001/500/PUP10, zajedno s Direktivom 2014/42/EU11 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Uniji.

U V. poglavlju Konvencije određuju se nadležnost, kazneni postupak i provedbene mjere, dok se poglavlje VI. odnosi na sankcije i mjere. Članak 19. Konvencije (nadležnost) dodatna je odredba uz utvrđivanje kaznenih odredaba te je kao takva izazvala određene rezervacije pojedinih stranki.⁴⁸ Članci 20., 21. i 25. Konvencije (istražne mjere, zaštitne mjere, pljenidba i oduzimanje) odnose se na mjere u kaznenom postupku.

Poglavlje VII. pretpostavlja međunarodnu suradnju u sudskim i ostalim međunarodnim pitanjima. Važno je za naglasiti da Konvencija ne sadržava pravnu obligatornost u smislu zamjene postojećih pravila, stoga se njome ne dovode u pitanje instrumenti koji već postoje u području uzajamne pomoći u kaznenim stvarima i izručivanju. U tom kontekstu, postoji opširan skup instrumenata na međunarodnoj, a posebice europskoj razini sa svrhom olakšavanja pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, koji se može primjenjivati na različite načine i pokušaje namještanja rezultata ili na inkriminaciji namještanja rezultata kao novog kaznenog djela u pravnom poretku država članica.⁴⁹ Poglavlje VIII. određuje

⁴⁶ Bivši čl. 95. Ugovora o Europskoj zajednici.

⁴⁷ Čl. 15. Konvencije.

⁴⁸ *Infra* bilj. 52.

⁴⁹ Akt Vijeća od 29. svibnja 2000. o sastavljanju Konvencije o uzajamnoj pomoći u kaznenim stvarima između država članica Europske unije, SL C 197, 12.7.2000., str. 1; Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP o Europskom uhićenom nalogu i postupcima predaje između država članica, SL L 190, 18. VII. 2002., str. 1; Okvirna odluka Vijeća 2003/577/PUP o izvršenju odluka o zamrzavanju imovine i osiguranju dokaza u Europskoj uniji, SL L 196, 2. VIII. 2003., str. 45; Okvirna Odluka Vijeća 2006/783/PUP o primjeni načela međusobnog priznavanja naloga za oduzimanje; Okvirna odluka Vijeća 2008/978/PUP o Europskom dokaznom nalogu, SL L 350, 30. XII. 2008.; Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima, SL L 328, 15. XII. 2009., str. 42; Direktiva 2014/41/EU o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima, SL L 130, 1. V. 2014., str. 1; Direktiva 2014/42/EU o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji, SL L 127, 29. IV. 2014., str. 39.

praćenje provedbe Konvenciju u smislu osnivanja Odbora za praćenje Konvencije kao i njegove dužnosti dok poglavlje IX., u završnim odredbama, pretpostavlja postupak potpisivanja i stupanja na snagu Konvencije odnosno učinke Konvencije s drugim međunarodnim instrumentima.

Tablica 1. Potpisi, ratifikacije, stupanje na snagu CETS br. 215

	POTPIS	RATIFIKACIJA	STUPANJE NA SNAGU
DRŽAVE ČLANICE VIJEĆA EUROPE			
Albanija	2. VI. 2016.		
Andora			
Armenija	18. IX. 2014.		
Austrija	2. VI. 2016.		
Azerbajdžan	18. IX. 2014.		
Belgija	29. XI. 2016.		
Bosna i Hercegovina			
Bugarska	18. IX. 2014.		
Hrvatska	16. V. 2019.		
Cipar	4. V. 2017.		
Češka Republika			
Danska	18. IX. 2014.		
Estonija	19. IX. 2016.		
Finska	18. IX. 2014.		
Francuska	2. X. 2014.		
Gruzija	18. IX. 2014.		
Njemačka	18. IX. 2014.		
Grčka	18. IX. 2014.		
Mađarska	29. XI. 2016.		
Island	12. XI. 2014.		
Irska			
Italija	7. IV. 2016.	11. VI. 2019.	1. X. 2019.
Latvija	12. XII. 2017.		
Lihtenštajn	21. XI. 2019.		
Litva	18. IX. 2014.		
Luksemburg	7. VII. 2015.		
Malta			
Monako			
Crna Gora	18. IX. 2014.		

	POTPIS	RATIFIKACIJA	STUPANJE NA SNAGU
DRŽAVE ČLANICE VIJEĆA EUROPE			
Nizozemska	18. IX. 2014.		
Sjeverna Makedonija			
Norveška	18. IX. 2014.	9. XII. 2014.	1. IX. 2019.
Poljska	7. VII. 2015.		
Portugal	17. III. 2015.	29. IX. 2015.	1. IX. 2019.
Moldavija	29. IV. 2016.	7. III. 2019.	1. IX. 2019.
Rumunjska			
Ruska Federacija	18. IX. 2014.		
San Marino	16. V. 2019.		
Srbija	18. IX. 2014.		
Slovačka	27. VI. 2018.		
Slovenija	2. VI. 2016.		
Španjolska	7. VII. 2015.		
Švedska			
Švicarska	18. IX. 2014.	16. V. 2019.	1. IX. 2019.
Turska			
Ukrajina	21. XII. 2015.	10. I. 2017.	1. IX. 2019.
Ujedinjeno Kraljevstvo	6. XII. 2018.		
DRŽAVE NEČLANICE VIJEĆA EUROPE			
Australija	1. II. 2019.		
Bjelorusija			
Kanada			
Sveta Stolica			
Izrael			
Japan			
Kazahstan			
Meksiko			
Maroko			
Novi Zeland			
SAD			
UKUPAN BROJ POTPISA BEZ RATIFIKACIJE			32
UKUPAN BROJ RATIFIKACIJA			6
MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE			
EU			

Iz priložene tablice vidljivo je koje su prve tri države ratificirale Konvenciju, čime je ona stupila na snagu.⁵⁰ Hrvatska je istu potpisala 16. svibnja 2019. godine.⁵¹

S obzirom na to da EU još nije potpisala Konvenciju, Komisija smatra da bi potpisivanje ove Konvencije trebalo biti dio nastojanja Unije da sudjeluje u borbi protiv namještanja rezultata, zajedno s drugim instrumentima kao što je buduća inicijativa Komisije o namještanju rezultata povezanim s kladenjem, u skladu s Komunikacijom Komisije iz 2012. o internetskim igrama na sreću,⁵² radom stručne skupine EU-a o namještanju rezultata i pripremnim djelovanjima i projektima posvećenima problemu namještanja rezultata.⁵³

Kad je riječ o rezervacijama, dosad je pet država stavilo određene rezervacije na Konvenciju. Tako je Azerbajdžan u trenutku potpisivanja Konvencije izjavio da ne može garantirati provedbu odredaba Konvencije na svojim teritorijima koje je okupirala Armenija sve do oslobođenja tih teritorija i potpunog uklanjanja posljedica okupacije. Italija je izjavila da je prema odredbama čl. 9. Konvencije tijelo za regulaciju sportskog kladenja u Italiji tzv. *Agenzia delle dogane e dei monopoli*. Također, u skladu s člankom 37. stavkom 1. i člankom 19. stavkom 2. Konvencije, Italija je zadržala pravo da ne primjenjuje članak 19. stavak 1. točka d) Konvencije koji se odnosi na uspostavu svoje nadležnosti za počinjenje kaznenih djela iz Konvencije od strane vlastitih državljana ili osoba koje imaju uobičajeno boravište na njezinu teritoriju. Isto pravo zadržale su i Poljska, Portugal te Švicarska. Pored toga, Švicarska izjavljuje da je njezino regulatorno tijelo u vezi s manipulacijama tzv. *Commission intercantonale des loteries et paris (Comlot)*.⁵⁴

3. KCOOS I PREPORUKE

Zajednički projekt Vijeća Europe i Europske komisije,⁵⁵ nazvan „Keep Crime Out of Sport“ (dalje u tekstu: KCOOS) krenuo je početkom 2016. i trajao sve do polovice iduće godine te je kao takav bio temelj za kvalitetnu raspravu unutar pet održanih seminara diljem Europe, uključujući u taj proces više od 30 država. KCOOS je projekt koji je, između ostalog, imao za cilj podići razinu svijesti o manipulaciji

⁵⁰ To su Norveška, Švicarska i Italija.

⁵¹ Tablica dostupna na: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/215> (pristupljeno 10. XII. 2019.).

⁵² Commission staff working document Online gambling in the Internal Market Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Towards a comprehensive framework for online gambling <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A52012SC0345> (pristupljeno 11. XII.2019.).

⁵³ Nedavni primjer vidjeti na: https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/other-programmes/cooperation-between-public-private_en (pristupljeno 11. XII. 2019.).

⁵⁴ Dostupno na https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/215/declarations?p_auth=dNn7xIXY (pristupljeno 13. XII. 2019.).

⁵⁵ Directorate – General Home affairs of the European Commission.

sportskim natjecanjima s nacionalne na međunarodnu razinu, a time upozoriti na interkontinentalni organizirani kriminalitet.⁵⁶ Mjere navedene kroz KCOOS uključuju procjenu rizika, identifikaciju i analizu rizika, manjkavosti zakonodavnih okvira, kao i nacionalnu i međunarodnu suradnju u prevladavanju izazova koje predstavlja manipulacija sportskim natjecanjima. U tom procesu svakako se treba obratiti pozornost na osnovne platforme u obavljanju takvih akcija, ali i upravljanje podacima i zaštitom istih. Ozbiljnost projekta potvrđuje i proaktivno djelovanje nekih država članica gdje se za pozitivan primjer može uzeti Cipar koji je, vodeći se KCOOS-om, unutar jedne godine znatno poboljšao nacionalni zakonodavni okvir, uspostavio tijela u borbi protiv manipulacije sportskim natjecanjima, potpisao Konvenciju i unaprijedio suradnju lokalnih i nacionalnih odgovornih tijela. Vlade država Danske i Gruzije ustanovile su radne grupe u cilju shvaćanja pojavnosti takvih protupravnih radnji te donošenja akcijskih planova u njihovu sprečavanju, ali bez povlačenja „brzih poteza“ prema tom cilju, već razumnog i cjelovitog pristupa u borbi protiv manipulacija sportskim natjecanjima. Upravljanje rizikom koji predstavlja manipulacija sportskim natjecanjima može se predstaviti kroz niz važnih radnji.

Slika 1. Upravljanje rizikom u sprečavanju manipulacije sportskih natjecanja, izradili autori

Iako je posve legitimno zahtijevati prevenciju protupravnih radnji umjesto sanacije već nastalih manipulacija sportskim natjecanjima, važno je napomenuti jedan važan element, a to je priljev informacija. Kako bi se osigurao kvalitetan dotok željenih informacija o možebitnim manipulacijama, nužno je provesti niz dodatnih radnji u analizi samog sustava djelovanja sportskih natjecanja i dionika tih sustava. Identifikacija dionika sveobuhvatan je proces, a uključuje igrače, menadžere, kladionice, upravitelje natjecateljskih timova, pa čak i nadležne sportske organizacije koje određuju mnoge faktore poput, popularno rečeno,

⁵⁶ Guidebook on understanding and effectively combating the manipulation of sports competitions – KCOOS Guidebook 2017 (Version 1), 21. XII. 2017.

djelitelja pravde (suce). Uzmimo za primjer najjednostavniji način manipulacije određenim sportskim natjecanjem koji zapravo oslikava potencijalno čestu situaciju na sportskim priredbama. Jedna menadžerska agencija u svom portfelju ima dva trenera i nekoliko igrača. Navedena dva trenera, pred samu završnicu natjecanja, imaju međusobni „okršaj“ svojih timova. Klubu A treba pobjeda kako bi se kvalificirao u europsko natjecanje za iduću sezonu, dok klubu B rezultat ne donosi nikakav značajan napredak ili nazadovanje na tablici natjecanja. Zbog potencijalnog bonusa ostvarenog mogućim ulaskom u europsko natjecanje, menadžer može ucijeniti klub B da izgubi taj susret koristeći svoj utjecaj u prevenciji dovođenja budućih željenih igrača i/ili trenera ili može ponuditi dio bonusa koji će se dobiti ako klub A ostvari željeni plasman. Financijska su sredstva ostvarena ulaskom u neka bolja i popularnija natjecanja velika, a vidljiva kroz sponzorske ugovore, nagradni fond, televizijska prava i sl. Iako ovaj primjer ne služi za prozivanje menadžerskih agencija, jasno se pokazuje jednostavnost mogućih manipulacija sportskim natjecanjima, a sasvim sigurno je da organizirani kriminalitet u kontekstu ovih pojava ima kreativnost kao „forte“. Ozbiljnost problema što ga predstavlja manipulacija sportskim natjecanjima manifestira se i kroz niz drugih radnji koje otvaraju prostor nekim novim kriminalnim aktivnostima poput pranja novca, utaje poreza, pa čak i stvaranja natjecateljskog monopola i krijumčarenja ljudima.

U tom kontekstu, Konvenciju možemo podijeliti u dva dijela. Prvi dio uvjetovan je nužnim djelovanjem država potpisnica Konvencije, a drugi se odnosi na poticanje djelovanja ostalih dionika u sustavu, ali ne i nužnim djelovanjem. U obligatornom dijelu Konvencije od stranaka Konvencije zahtijeva se: a) koordinacija politike i djelovanja svih relevantnih javnih i nadležnih tijela,⁵⁷ b) identifikacija, analiza i evaluacija rizika,⁵⁸ c) osiguranje transparentnosti financiranja sportskih organizacija od strane države implementacijom i primjenom zakonodavnih i ostalih mjera,⁵⁹ d) identifikacija regulatornih tijela za online klađenje,⁶⁰ e) donošenje kvalitetnih mehanizama za izvješćivanje i prevenciju sukoba interesa te zloupotrebu „insajderskih“ informacija,⁶¹ f) osiguranje kvalitetne i pravovremene razmjene informacija između važnih javnih tijela, sportskih organizacija, organizatora natjecanja, pružatelja usluga igara na sreću,⁶² g) određivanje nacionalnih tijela za provođenje istraga prilikom sumnje na manipulaciju sportskim događajima,⁶³ h) osiguranje poštovanja zakona o zaštiti podataka,⁶⁴ i) primjena zakonodavne regulative kao i ostale mjere u kontekstu identifikacije protupravnih djela manipulacije sportskim natjecanjima kao kaznenih djela sukladno domicilnim zakonima,⁶⁵ j) omogućavanje

⁵⁷ Čl. 4. 1. Konvencije.

⁵⁸ Čl. 5. 1. Konvencije.

⁵⁹ Čl. 8. Konvencije.

⁶⁰ Čl. 10. Konvencije.

⁶¹ *Ibid.*

⁶² Čl. 12. Konvencije.

⁶³ Čl. 13. Konvencije.

⁶⁴ Čl. 14. Konvencije.

⁶⁵ Čl. 17. Konvencije.

kaznene odgovornosti pravnih osoba,⁶⁶ k) osiguranje zaštite osoba koje obavljaju funkciju dojavljača informacija,⁶⁷ l) osiguranje prikladne zaštite elektronskih i ostalih materijalnih dokaza, m) provođenje kvalitetne suradnje s ostalim državama strankama Konvencije kao i uzajamna pravna pomoć,⁶⁸ n) isključenje provjere dvostruke kažnjivosti s državama strankama Konvencije koje prepoznaju institut uzajamne pravne pomoći i izručenja,⁶⁹ o) suradnja s međunarodnim sportskim organizacijama,⁷⁰ pravovremeno informiranje glavnog tajnika Vijeća Europe o svim zakonodavnim i ostalim mjerama vezanima za Konvenciju⁷¹ te aktivno sudjelovanje s državnim delegatima u odboru kada se isti uspostavi.⁷²

U indirektnu mjeru koje se preporučuju strankama Konvencije spadaju podizanje svijesti o manipulaciji sportskim događajima, poticanje sportskih organizacija u implementaciji mjera za sprečavanje takvih protupravnih ponašanja kao i osiguravanje prikladne financijske pomoći sportskim organizacijama, odnosno ukidanje istih u slučaju otkrivanja manipulacija sportskim događajima ili nedostatka primjene prikladnih mjera.

Također, važno je naglasiti kako je neprimjeren zakonodavan okvir u prošlosti znao rezultirati izbjegavanjem sankcioniranja pojedinih počinitelja protupravnih radnji manipulacije sportskim natjecanjima kao u skandalu „Bochum“ iz 2009. godine kada su tri igrača švicarske nacionalnosti izbjegla osuđujuću presudu zbog nepostojanja institucionalne inkriminacije namještanja utakmica. Isto tako, Poljska sve do 2015. godine⁷³ nije u svom zakonodavnom okviru predviđala legislativu o sportskoj korupciji već samo kaznenu odgovornost za djela počinjena protiv pravednog sportskog natjecanja.⁷⁴

S druge pak strane, Italija je specifičnu zakonodavnu regulativu o namještanju utakmica implementirala ranije, razlikujući razne pojavnosti kaznenog djela namještanja utakmica s predviđenim kaznama zatvora do devet godina, a nove odredbe istog zakona predviđaju i zapljenu imovine i dobara za počinitelje.⁷⁵ Albanija i Mađarska u sličnoj su situaciji; implementirale su zakone o manipulaciji sportskim natjecanjima još 2008. godine, ali s novim dopunama iz 2015. godine zakoni nisu još zaživjeli u praksi, pa tek predstoji razdoblje njihova aplikativnog doprinosa. Francuska, kao značajna europska sila, 2012. godine predstavila je zakonodavni okvir s dopunama u kaznenom zakonu gdje se referirala posebno na manipulaciju sportskim događajima na koje se kladilo. Međutim, iako je uvođenje

⁶⁶ Čl. 18. Konvencije.

⁶⁷ Čl. 21. Konvencije.

⁶⁸ Čl. 26. Konvencije.

⁶⁹ Više o tome u članku 26. 3. Konvencije.

⁷⁰ Čl. 28. Konvencije.

⁷¹ Čl. 29. Konvencije.

⁷² Čl. 30. Konvencije.

⁷³ Report on activities in the field of the fight against corruption in sport and, in particular, against the manipulation of sports competitions (Poland).

⁷⁴ KCOOS Fourth Regional Seminar Report.

⁷⁵ KCOOS 3rd study visit report.

novih odredbi donijelo napredak, ostaje teško za dokazati da je sportaš/ica svjesno (namjerno) odigrao utakmicu ispod svojih mogućnosti.⁷⁶

Zbog mnoštva primjera u kojima je teško dokazivo postojanje bića kaznenog djela za manipulaciju sportskim natjecanjima, velika pozornost stavlja se na međunarodnu suradnju i nacionalnu komunikaciju i koordinaciju. Izazovi koje predstavlja upravo suradnja i komunikacija leže u zaštiti podataka kroz rigorozni Zakon o zaštiti osobnih podataka⁷⁷ i nepostojanju službenih nacionalnih platformi za razmjenu podataka. Također, postoji i problem nemogućnosti usklađivanja disciplinskih postupaka s kaznenim postupkom zbog poteškoće u razmjeni informacija. Zbog sportskog pokreta s jedne strane koji ne želi pokazivati poteškoće u sportu i državnih tijela zaduženih za progon koja tvrde da imaju poteškoće u razmjeni informacija o tekućim istragama, problem često rezultira smanjenom suradnjom i razmjenom informacija. Stoga, preporuke u rješavanju ove problematike odnose se na jedinstvenu i ujednačenu politiku provođenja Konvencije, analizu postojećih nacionalnih regulatornih okvira odnosno implementaciju novih i adaptaciju starih mjera, procjenu rizika, razmjenu podataka svih relevantnih tijela pa čak i primjenu preporuke Antidoping konvencije u području razmjene informacija.⁷⁸ Apostrofirajući analizu zakonodavstva 28 država članica Unije koje su bile ili su još uvijek u postupku inkriminiranja namještanja rezultata sportskih natjecanja, identificirane su četiri ključne akcije: a) primjena kaznenog djela namještanja rezultata utakmica na sva natjecanja i na sve sportove, b) definiranje kaznenog djela manipulacije natjecanjima u vlastita zakonodavstva, c) identificiranje vrste počinitelja kaznenog djela odnosno uloge počinitelja u počinjenju tog djela i d) jasno utvrđivanje razlike između kaznenih djela namještanja rezultata sportskih natjecanja i djela povezanih s kladenjem.⁷⁹ Uz sve preporuke navedene u raznim dokumentima, pa i vrlo aktualnim FIFA-inim posebnim preporukama,⁸⁰ smatramo da je nužno uvesti još neke dodatne elemente sigurnosti u sprečavanju manipulacije sportskim natjecanjima. U skladu s člankom 9. Konvencije, preporučuje se razmatranje uvođenja instituta „tajnog suca“, koji bi sa svojim pomoćnicima i zamjenama postao užoj i široj javnosti poznat tek neposredno pred početak samog natjecanja. Iako bi takav pristup zasigurno prouzročio nešto veće troškove u organizaciji, sigurno bi se, ukoliko se tajnost provede kvalitetno, eliminirao jedan potencijalni dionik u procesu manipulacije sportskim natjecanjima. Također, preporučuje se razmatranje isključenja svih vrsta

⁷⁶ Expert match group on match fixing – EU work plan for sport 2014-2017 dostupno na: <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=28471&no=1>.

⁷⁷ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/220/Zakon-o-zaštiti-osobnih-podataka>.

⁷⁸ Recommendation Rec (2016) 1 of the Monitoring Group on Information Sharing between Public Agencies and Anti-Doping Organisations in the Fight against Doping, dostupno na: <https://rm.coe.int/recommendation-rec-2016-1-of-the-monitoring-group-on-information-shari/1680735158>.

⁷⁹ United Nations Office on Drugs and Crimes, Model criminal law provisions for the prosecution of competition manipulation, International Olympic Committee, 2016.

⁸⁰ Specific Recommendations to Combat Match Manipulation, Guidelines for FIFA member associations, 2014 edition. Dostupno na: https://resources.fifa.com/mm/document/affederation/administration/02/35/37/56/circularno.1424-specificrecommendationstocombatmatchmanipulation_neutral.pdf (pristupljeno 20. XII. 2019.).

klađenja osim „online“ klađenja, gdje su igrači poznati i uplate kontrolirane. Time bi se protupravno stjecanje dobiti svelo na minimum, a prednosti korištenja postojeće tehnologije iskoristile i u svrhu sprečavanja pranja novca. Proces uplate i isplate sredstava i dobitaka provodio bi se isključivo online i na osobni račun igrača u vlastitoj državi. Samim time, i banke i državne porezne institucije imale bi uvid u potencijalna protupravna djela.

a. INTERPOLOVA IZVJEŠĆA

Sport je simbol jedinstva širom svijeta, a gledanje i bavljenje sportom nadilazi razlike u jeziku, kulturi i religijama. S druge pak strane, manipulacija sportskim natjecanjima od organiziranih skupina prijeti integritetu sporta. S potencijalnim velikim financijskim profitom i ograničenim rizikom otkrivanja, manipulacija sportskim događajima postala je privlačna počiniteljima protupravnih ponašanja. Sprečavanje namještanja utakmica i drugih kaznenih djela u sportu zahtijeva nacionalnu i međunarodnu suradnju između sporta, državnih vlasti, regulatora klađenja, industrije igara na sreću, te zakonodavaca i tijela odgovornih za provođenje zakona. U tom kontekstu Interpol je osnovao radnu skupinu za sprečavanje namještanja utakmica (Interpol Match-Fixing Task Force – IMFTF) koja okuplja relevantna tijela za provođenje zakona iz cijelog svijeta kako bi se borili protiv namještanja utakmica i korupcije u sportu. IMFTF trenutno ima 83 članice (82 i Europol), s više od 120 nacionalnih kontaktnih točaka širom svijeta što omogućuje radnoj skupini da djeluje kao platforma za prekogranične istrage i međunarodnu koordinaciju slučajeva.

Sukladno navedenom, IMFTF objavljuje izvješća o radu i provedenim istragama za sva sportska natjecanja, a najčešće za nogomet.⁸¹ Prema izvješćima može se uvidjeti djelovanje IMFTF u posljednjih šest mjeseci, točnije uhićeno je 11 nogometaša u Gruziji zbog namještanja utakmica,⁸² u slučaju „Oikos“ u Španjolskoj je također uhićeno 11 osoba, uključujući i neke igrače španjolskog elitnog nogometnog razreda. Belgijski nogometni klub Mechelen osumnjičen je (kasnije oslobođen) za namještanje utakmica u procesu osvajanja belgijskog kupa u sezoni 2018./2019. te mu je prijetila zabrana nastupanja u europskim natjecanjima i 12 bodova zaostatka u idućoj nogometnoj sezoni. Njemački tenisač Osman Torski suspendiran je na devet mjeseci zbog koruptivnih kaznenih djela. Također, kenijski atletski trener potjeran je s Olimpijskih igara 2016. godine i kažnjen s deset godina zabrane treniranja i javnog djelovanja u tom sportu zbog traženja mita s ciljem zavaravanja doping testova.⁸³ Također, albanski klub Skenderbeu kažnjen je odlukom, pred Sudom za sportsku arbitražu u Ženevi, s deset godina zabrane igranja europskih natjecanja zbog namještanja utakmica. U Indoneziji, nadležni

⁸¹ Interpolova izvješća, dostupno na: <https://www.interpol.int/Crimes/Corruption/> (pristupljeno 22. XII. 2019.).

⁸² Vidi više na: <https://eu.usatoday.com/story/sports/soccer/2019/05/20/11-soccer-players-arrested-in-georgia-in-match-fixing-case/39496817/> (pristupljeno 22. XII. 2019.).

⁸³ Interpol – Integrity in sport, Bi-weekly Bulletin, 21 May 2019 – 3 June 2019.

je sud osudio šest osoba kaznom zatvora u svom prvom suđenju za namještanje utakmica. Neke od osuđenih osoba i nekadašnji su sudac i članovi nacionalnog nogometnog saveza.⁸⁴ Brojni su primjeri takvih slučajeva u Irskoj, Hong Kongu, Bjelorusiji, Južnoj Africi, Indiji, Australiji, uz već poznate u Njemačkoj, Italiji i Francuskoj. U jednom slučaju čak je ispitan i 20-godišnjak zbog velikih i učestalih dobitaka u igrama na sreću.⁸⁵

Već smo ranije naveli enormne količine novca koje razni dionici sportskih natjecanja protupravno pribavljaju manipuliranjem sportskim natjecanjima i činjenjem kaznenih djela koja iz takvih protupravnih ponašanja proizlaze. Velik dio takvih protupravnih ponašanja ostao je nekažnjen upravo zbog nepostojanja institucionalnih regulacija koje će uokviriti i definirati značenje manipulacije sportskim natjecanjem u koje, između ostalog, spadaju namještanje rezultata sportskih natjecanja, ilegalno klađenje i sl. Stoga, smatramo da je Konvencija pozitivan korak u sveobuhvatnijoj borbi protiv manipulacija sportskim natjecanjima i očuvanju integriteta sporta koji u krajnjem ishodu pridonosi i globalnom razvoju.

4. ZAKLJUČAK

Važnost donošenja i primjene Konvencije u nacionalna zakonodavstva je nemjerljiva. Integritet sporta, fair-play i pošteno natjecanje najvažniji su elementi sportskog duha koji ne smije biti doveden u pitanje zbog financijskog profita. U tom kontekstu, ova je Konvencija značajan korak naprijed u borbi protiv manipulacija sportskim natjecanjima. Ono što je važno za naglasiti jest integriranost Konvencije s drugim važnim aktima Vijeća Europe iz razloga povezanosti i sljedivosti kaznenih djela, kao što može biti slučaj u pranju novca. Nužnost implementacije Konvencije u zakonodavne okvire očituje se, ne samo kroz jedinstvenost ove Konvencije, već i kroz usuglašavanje s ostalim važnim aktima upravo zbog djelovanja organiziranih kriminalnih skupina ugrožavajući vladavinu prava na više aspekata. Važnost sporta u modernom društvu, a samim tim i ove Konvencije, najbolje je vidljiva u popratnim dokumentima od strateške važnosti. To uključuje djelovanje Interpolove radne skupine za sprečavanje manipulacija sportskim natjecanjima (IMFTF), Vodič KCOOS o razumijevanju i borbi protiv manipulacija, Preporuke Odbora ministara Vijeća Europe o promoviranju integriteta sporta, FIFA-inim posebnim preporukama iz 2014. godine, Europskom modelu sporta i dokumenta Odbora Ujedinjenih Naroda za droge i kriminalitet o modelu odredbi progona počinitelja kaznenih djela manipulacija sportskim natjecanjima. Uz sve navedeno, Konvencija je značajan i pozitivan korak naprijed u sveobuhvatnijoj borbi protiv manipulacija sportskim natjecanjima i očuvanju integriteta sporta.

⁸⁴ Interpol – Integrity in sport, Bi-weekly Bulletin, 2-15 July 2019.

⁸⁵ Interpol – Integrity in sport, Bi-weekly Bulletin, 24 September 2019 – 14 October 2019, Više o tome na: <https://glms-sport.org/news/a-20-year-old-in-italy-questioned-over-high-winnings-within-a-short-time-framework/> (pristupljeno 23. XII. 2019.).

5. LITERATURA

1. Anderson, M. P., Blackshaw, S. I., Siekmann, C. R. R., Soek, J., *Sports Betting: Law and Policy*, T. M. C. Asser Press, 2012, dostupno na <https://doi.org/10.1007/978-90-6704-799-9>.
2. Andreff, W., „Different Types of Manipulation in Sport“, *The Palgrave Handbook on the Economics of Manipulation in Professional Sports*, Palgrave Macmillan, 2017.
3. Bellis, M., *A brief history of sports*, dostupno na <https://www.thoughtco.com/history-of-sports-1992447>.
4. Boniface, P., Lacarrière, S., Verschuuren, P., *Sports betting and corruption: how to preserve the integrity of sport*, IRIS, 2012.
5. Crego, R., *Sports and Games of the 18th and 19th Centuries*. Greenwood Publishing Group, 2003.
6. Crowther, Nigel B., *Sport in Ancient Times*. Praeger series on the ancient world, Westport, Connecticut: Greenwood Publishing Group, 2007.
7. *Enlarged Partial Agreement on Sport*, dostupno na <https://www.coe.int/en/web/sport/epas>.
8. Europska konvencija o nasilju i nedoličnom ponašanju gledatelja na športskim priredbama, posebice na nogometnim utakmicama (engl. European Convention on Spectator Violence and Misbehaviour at Sports Events and in particular at Football Matches, CETS br. 120).
9. Europska konvencija protiv doppinga u sportu (engl. Anti-Doping Convention), dostupna na <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007b0e0>.
10. Europska Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10).
11. Europska kulturna konvencija (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 1/99).
12. Expert group on match fixing – EU work plan for sport 2014-2017 dostupno na <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=28471&no=1>.
13. Explanatory Report to the Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions, Magglingen, 18. IX. 2014.
14. *Guidebook on understanding and effectively combating the manipulation of sports competitions – KCOOS Guidebook 2017* (Version 1), 21. XII. 2017.
15. Husting, A. et al., *Match-fixing in sport: a mapping of criminal law provisions in EU 27*, Study for the European Commission, 2012.
16. *Interpol – Integrity in sport*, Bi-weekly Bulletin, 21 May 2019 – 3 June 2019.
17. *Interpol – Integrity in sport*, Bi-weekly Bulletin, 2-15 July 2019.
18. *Interpol – Integrity in sport*, Bi-weekly Bulletin, 24 September 2019 – 14 October 2019.
19. *Interpol, integritet u sportu*, dostupno na www.interpol.int/Crime-areas/Integrity-in-Sport/Integrity-in-sport/Overview.

20. *Interpolova operacija SOGA VI*, dostupno na <https://www.interpol.int/fr/Actualites-et-evenements/Actualites/2016/More-than-4-100-arrests-in-INTERPOL-led-operation-targeting-Asian-illegal-gambling-networks>.
21. Kaznenopravna konvencija o korupciji (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 11/00)
22. Konvencija o pranju, traženju, zapljeni i konfiskaciji prihda stečenih kriminalom (engl. Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime CETS br. 141), dostupna na <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/141>.
23. Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 2/05).
24. Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, Međunarodni ugovori br. 14/02).
25. Konvencija Vijeća Europe o integriranom pristupu sigurnosti, zaštiti i uslugama na nogometnim utakmicama i drugim športskim priredbama (engl. Convention on an Integrated Safety, Security, and Service Approach at Football Matches and Other Sports Events).
26. Konvencija Vijeća Europe o manipulaciji športskim natjecanjima CETS br. 215, Macolin, 18. rujna 2014. dostupna na <https://sdus.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Me%C4%91unarodna%20i%20EU%20fondovi/Konvencija%20Vije%C4%87a%20Europe%20o%20manipulaciji%20%C5%A1portskim%20natjecanjima%20-%20HR.pdf>.
27. Odluka Vijeća 2013/304/EU od 10. lipnja 2013. o ovlašćivanju Europske komisije da u ime EU sudjeluje u pregovorima o međunarodnoj konvenciji Vijeća Europe za suzbijanje manipuliranja športskim rezultatima, osim o pitanjima koja se odnose na suradnju u kaznenim stvarima i policijsku suradnju, SLL 170, 22. VI. 2013.
28. Pajčić, M., Sokanović, L., „Manipulacija rezultatima sportskih natjecanja – kaznenopravna odgovornost za kazneno djelo prijevare“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 48, 4/2011, str. 857. – 873.
29. Prijedlog Odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o manipulaciji športskim natjecanjima s obzirom na pitanja povezana s materijalnim kaznenim pravom i pravosudnom suradnjom u kaznenim stvarima, COM(2015) 86 final/2, dostupna na [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015PC0086R\(01\)&from=ES#footnote7](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015PC0086R(01)&from=ES#footnote7).
30. Primorac, D., Pilić, M., „Sigurnost i zaštita na nogometnim utakmicama i ostalim sportskim priredbama prema rješenjima Konvencije Vijeća Europe CETS. br. 218“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 56, 2/2019, str. 401-419.
31. Recommendation CM/Rec(2011)10 of the Committee of Ministers to member states on promotion of the integrity of sport against manipulation of results, notably match-fixing.
32. Recommendation Rec (2016) 1 of the Monitoring Group on Information Sharing between Public Agencies and Anti-Doping Organisations in the Fight against Doping,

dostupno na <https://rm.coe.int/recommendation-rec-2016-1-of-the-monitoring-group-on-information-shari/1680735158>.

33. Rumsby, B., *Football match-fixing: countries where recent scandals have been uncovered*, 2013.
34. Serby, T., „Gambling related match-fixing: a terminal threat to the integrity of sport?“, *Int Sports Law J* 12, 2012.
35. Specific Recommendations to Combat Match Manipulation, Guidelines for FIFA member associations, 2014 edition, dostupno na https://resources.fifa.com/mm/document/affederation/administration/02/35/37/56/circularno.1424-specificreconmendationstocombatmatchmanipulation_neutral.pdf.
36. The European model of sport, dostupan na https://www.bso.or.at/fileadmin/Inhalte/Dokumente/Internationales/EU_European_Model_Sport.pdf.
37. United Nations Office on Drugs and Crime, Model criminal law provisions for the prosecution of competition manipulation, International Olympic Committee, 2016.
38. Veuthey, A., „Match-fixing and governance in cricket and football: what is the fix?“, *Int Sports Law J* 14, 2014.

SUPPRESSION OF MANIPULATION IN SPORTS COMPETITIONS UNDER COUNCIL OF EUROPE CONVENTION NO. 125

In recent times, the emergence of manipulation of sports competitions is evident, as noticed by several research and studies, as well as cases that are publicly known. Although the manipulation of sporting events goes back a long way, with the newly developed circumstances and the emergence of undesirable effects on sporting events, the Council of Europe and other major international organizations have adopted some important legal acts to combat the manipulation of sporting competitions, the most recent being the Council of Europe Convention on the manipulation of sports competitions CETS no. 215 effective since September 1, 2019. The identification of the problem certainly lies in defining it, which is, the procedure in which one person or team competes against another, and deliberately or unnaturally changes the results, to achieve an inappropriate advantage for themselves or some other stakeholders. The essence of the Council of Europe Convention on the manipulation of sports competitions is exactly in prevention of those events. The commercialization of sports and extensive media coverage has led to an increase in financial stakes in the achievement of certain sporting outcomes, which has also led to an increase in the perpetration of unlawful acts of this kind, as evident from the report of the Interpol Match-Fixing Task Force. In this context, the text of this Convention together with many recommendations, such as the KCOOS Guide to Understanding and Combating Manipulation, Fifa's Special Recommendations of 2014, the activities of the Interpol Match-Fixing Task Force on the Prevention of Manipulation of Sports (IMFTF), etc. ., is certainly a significant step forward in maximizing the prevention of manipulation of sports competitions.

Key words: *CETS no. 215, Suppression of manipulation of sports competitions, Recommendations, Interpol*